

Sygn. akt II Cz 1066/13

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Bednarek - Moraś

Sędziowie: SO Dorota Gamrat - Kubeczak

del. SSR Katarzyna Longa (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 15 listopada 2013 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. Ł.

przeciwko Towarzystwu (...) spółce akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek zażalenia biegłego sądowego Z. N. na postanowienie Sądu Rejonowego w Świnoujściu z dnia 9 maja 2012 r., sygn. akt I C 174/12

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że przyznać biegłemu sądowemu Z. N. kwotę 2.557,17 zł (dwa tysiące pięćset pięćdziesiąt siedem złotych siedemnaście groszy) tytułem wynagrodzenia za sporządzenie pisemnej opinii z dnia 27 sierpnia 2012 r.

Sygn. akt II Cz 1066/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 9 maja 2012 r. Sąd Rejonowy w Świnoujściu przyznał biegłemu sądowemu Z. N. kwotę 1.278,60 zł tytułem wynagrodzenia za sporządzenie w sprawie pisemnej opinii z dnia 27 sierpnia 2012 r.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, iż biegły sądowy, Z. N., wykonał opinię zgodnie ze zleceniem Sądu i wniósł o przyznanie wynagrodzenia w kwocie 2.557,17 zł.

Sąd powołując przepis art. 288 k.p.c., wskazał że biegły ma prawo żądać wynagrodzenia za stawiennictwo do sądu i wykonaną pracę. Zasady, na których sąd ustala prawo biegłego do wynagrodzenia określa art. 89 i następne ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 z późn. zm.). Stosownie do treści art. 90 powołanej ustawy, wysokość wynagrodzenia biegłego za wykonaną pracę określa się, uwzględniając wymagane kwalifikacje, potrzebny do wydania opinii czas i nakład pracy, a wysokość wydatków niezbędnych do wykonania czynności - na podstawie złożonego rachunku. Tak więc wyliczony w karcie pracy lub przedstawiony w rachunku czas i nakład pracy podlega weryfikacji przez sąd.

Sąd podniósł, że z karty pracy biegłego wynikało, że sporządzenie opinii zajęło biegłemu 66 godzin, a stawka przyjęta za jedną godzinę pracy wyniosła 31,50 zł, co jest zgodne z przepisami obowiązującego w dacie wystawienia rachunku

rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 1975 r. w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym (Dz. U. 1975r., Nr 46, poz. 254 ze zm.).

Jednak w ocenie Sądu, poszczególne czynności wymienione w karcie pracy nie powinny zająć biegłemu więcej niż połowę wskazanego w karcie pracy czasu tj. łącznie 33 godzin. Sąd bowiem podkreślił, że akta sprawy w dacie przesłania ich biegłemu nie były obszerne, gdyż zawierały 80 stron, z których część nie zawierała w ogóle treści, które wymagały analizy biegłego. Nawet więc z dołączonymi aktami szkody ilość dokumentów nie była duża. Opinia dotyczyła tylko jednego samochodu i naprawy szkód wynikłych z typowej kolizji drogowej. Zdaniem Sądu, w sprawie nie wystąpiły żadne okoliczności, które podniosłyby ponadprzeciętnie stopień trudności opinii przez co jej sporządzenie mogło być tak czasochłonne jak wynika to z karty pracy biegłego. Sąd podkreślił, że biegły jest stałym biegłym sądowym i systematycznie na zlecenie sądu wykonuje opinie w wielu sprawach. Biegły wykorzystuje również w swojej pracy powszechny system kalkulacji (...). W przekonaniu Sądu okoliczności te nie pozostawały bez wpływu na sprawność w sporządzaniu opinii i znacząco skracały potrzebny do tego biegłemu czas.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiódł biegły Z. N., podnosząc że podany w karcie pracy czas wykonania przedmiotowej opinii - określony na 66 roboczogodzin - jest realną pracochłonnością niezbędną do wykonania wszystkich czynności związanych ze sporządzeniem opinii. Skarżący podkreślił, iż z uwagi na szeroki zakres tez dowodowych objętość samej opinii wynosiła 17 stron, zaś załączniki do niej w ilości 6 szt. miały objętość 41 stron.

Odnosząc się do wyartykułowanego przez Sąd twierdzenia, że objętość przesłanych biegłemu akt sprawy, nie była duża, biegły podał, że zgodnie z zaleceniem wykładowcy na Studium (...) dr inż. J. W. z Instytutu Ekspertyz Sądowych im. Prof. J. S. z Politechniki (...) w K., akta sądowe należy czytać trzykrotnie. Po raz pierwszy aby przez nie przebrnąć, po raz drugi, aby je przeczytać i po raz trzeci, aby je zrozumieć, sporządzając notatki.

Dalej w odniesieniu do podniesionej sprawności biegłego w sporządzaniu opinii na zlecenie Sądu, biegły wskazał, że od roku 2008 Sąd Rejonowy w Świnoujściu zlecił jemu do wykonania: w 2008 r. - 1 opinię, 2009 r. - 3 opinie, 2010 r. - 1 opinię, 2011 r. - 3 opinie, 2012 r. - 8 opinii, 2013 r. do maja - 3 opinie. W ironiczny sposób biegły podał, że ilość tych opinii istotnie pozwoliła mu na nabranie sprawności w sporządzaniu opinii, co ma przełożenie znacząco skracając potrzebny biegłemu czas. Żalący zaznaczył, że znajomi biegli sądowi ze S. w tym roku do dnia dzisiejszego napisali średnio po 50 - 60 opinii dla potrzeb Sądów.

Biegły dodał także, że wśród zagadnień, do jakich odnosił się w opinii, była między innymi kwestia wpływu na wartość pojazdu, naprawy wykonanej z użyciem części oryginalnych sygnowanych znakiem producenta, naprawy z zastosowaniem części alternatywnych oraz części używanych. Wskazany w karcie pracy łączny czas zużyty na poruszenie powyższych problemów (części oryginalne i części alternatywne), wynoszący 12 rbg. (poz. 6.) uwzględnia fakt, iż temat ten nie był biegłemu dostatecznie znany i nie został przez niego szczegółowo rozpoznany w innych opracowaniach wykonywanych na potrzeby innych spraw. Związane było to z tym, że czas w rozmiarze 12 rbg. był wystarczający dla przeanalizowania tych problemów, tj. znalezienia odpowiedniej literatury, zdjęć i opracowań fachowych oraz zajęcie własnego stanowiska.

Podobne spostrzeżenia odnoszą się do części wnioskowej opinii, której pracochłonność została określona na 9 rbg, a która miała objętość ok. 4. stron, przy tym wśród sformułowanych odpowiedzi kwestie związane z częściami alternatywnymi zajmowały ponad trzy strony (17 pytań). Również w tym przypadku podając czas pracy skarżący uwzględnił fakt, że podobne kwestie nie były jeszcze przez niego opracowywane w podobnych sprawach.

Podsumowując skarżący stwierdził, iż wskazany w rozliczeniu czas pracy poświęcony na problematykę części alternatywnych wynosił łącznie ok. 12 rbg, zatem nie sposób zgodzić się z Sądem Rejonowym, iż był to czas niewspółmiernie długi na wydanie opinii w tym zakresie, nawet przy uwzględnieniu, iż kwestionowane treści nie były poruszane w innych opracowaniach.

Zdaniem biegłego nie ma żadnych podstaw dla obniżania przez Sąd Rejonowy wynagrodzenia, w szczególności zaś nie sposób znaleźć jakiegokolwiek uzasadnienia dla stanowiska Sądu Rejonowego, który obciął należność o 50 % (z 2.557,17 zł do 1.278,60 zł).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się uzasadnione i doprowadziło do korekty przyznanego zaskarżonym postanowieniem wynagrodzenia należnego biegłemu sądowemu.

Przyznając biegłemu wynagrodzenie sąd wyposażony jest w kompetencję swobodnej oceny należnej jego wysokości. Ocena ta powinna uwzględnić nie tyle całkowity czas poświęcony przez biegłego na wydanie opinii, ile czas, który służył czynnościom będącym rzeczywistą realizacją zlecenia, a więc tego, co odpowiada tezie dowodowej postanowienia o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego oraz wskazówkom zawartym już w samym zleceniu.

Sąd Rejonowy weryfikował przedłożony przez biegłego rachunek oraz kartę pracy jedynie pod kątem ilości czasu poświęconego na przygotowanie opinii.

Jedynie dla porządku czynionych rozważań, Sąd Odwoławczy wskazuje, że zasady na których Sąd ustala prawo biegłego do wynagrodzenia określa art. 89 i następne ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167, poz. 1398 ze zm.) Stosownie do art. 90 u.k.s.c. i art. 93 u.k.s.c. wysokość wynagrodzenia biegłego za wykonaną pracę określa Sąd z uwzględnieniem kwalifikacji biegłego, potrzebnego do wydania opinii czasu i nakładu pracy, a także wysokość wydatków niezbędnych do wykonania zleconej pracy - na podstawie przedłożonego rachunku. Wynagrodzenie to obejmuje należność za czynności przygotowawcze i badawcze, łącznie z zapoznaniem się z aktami sprawy, oraz za opracowanie opinii wraz z uzasadnieniem i powinno zawierać w sobie należny podatek VAT.

Szczegółowy sposób określania wysokości wynagrodzenia biegłego reguluje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 1975 r. w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym (Dz. U. z 1975 r. Nr 46, poz. 254 ze zm.) wskazując, że podstawą ustalania wynagrodzenia, a taka sytuacja zachodzi w niniejszej sprawie, jest stawka za godzinę pracy (§ 2-3). Do obliczenia stawki przyjmuje się zasadniczo odpowiedni wskaźnik procentowy odniesiony do kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, której wysokość określa ustawa budżetowa. W dacie sporządzenia opinii kwota bazowa wynosiła 1.873,84 zł.

Wynagrodzenie biegłych za wykonaną pracę wynosi za godzinę pracy od 1,2 % do 1,7 % podstawy obliczenia (§ 2 ust. 2 rozporządzenia). Wynagrodzenie biegłego będącego podatnikiem obowiązany do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług, określoną zgodnie ze stawką tego podatku obowiązującą w dniu orzekania o tym wynagrodzeniu. Powyższe oznacza, że stawka za godzinę pracy kształtowała się w przedziale od 22,48 zł do 31,86 zł, zaś biegły zastosował 31,50 zł. Zaproponowana przez biegłego wysokość stawki za godzinę pracy została zaakceptowana przez Sąd I instancji, jako znajdująca uzasadnienie w przepisach powołanego rozporządzenia.

W przedmiotowym postępowaniu żadna ze stron nie zgłosiła wadliwości sporządzonej opinii, czy jej niezgodności ze zleceniem sądu. Nie budzi żadnych zastrzeżeń również terminowość wykonania pracy. Stąd nie zachodzi żaden z przypadków obniżenia wynagrodzenia przewidziany w § 11 rozporządzenia.

Sąd Okręgowy uwzględnił argumentację zażalenia i przyjął, że wskazana przez biegłego ilość godzin na wykonanie zlecenie Sądu odpowiada rzeczywistej liczbie godzin potrzebnych do wykonania opinii w przedmiotowej sprawie.

Sąd Odwoławczy podkreśla, że ilość czasu, którą trzeba poświęcić na określoną czynność, jest zależna od wielu czynników, a wśród nich także od indywidualnych cech wykonawcy i indywidualnych cech czynności, podany zatem w rachunku czas poświęcony na wykonanie czynności może być z natury rzeczy skontrolowany tylko w przybliżeniu. Jeżeli więc nie istnieją ogólnie obowiązujące normy czasu wykonania danej czynności, kwestionowanie rachunku biegłego na tej podstawie, że czynność wymagała mniej czasu niż to wykazano w rachunku, może być skuteczne tylko wtedy, gdy podane w rachunku ilości zużytego czasu są tak jaskrawo wygórowane, iż – opierając się na zwykłym

doświadczeniu życiowym – można od razu stwierdzić, że biegły niewątpliwie zużył znacznie mniej czasu niż podaje w rachunku (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 1959 r., I CZ 82/59, OSNCK 1961, nr 2, poz. 41).

Podstawę ustalenia wynagrodzenia biegłego stanowi przedstawiony rachunek, przy czym wskazane powyżej kryteria pozwalają sądowni na weryfikację przedłożonego rachunku, której to weryfikacji służy karta pracy. Treść karty pracy obejmująca szczegółowe wymienienie czynności, jakich biegły dokonał w związku z opracowaniem opinii, jak również czasu poświęconego na każdą z tych czynności, zobowiązuje sąd do konkretnego ustosunkowania się do tych danych (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 28 sierpnia 2012 r. I Acz 1206/12).

Sąd Rejonowy nie dokonał szczegółowej analizy poszczególnych pozycji zawartych w karcie pracy, a jedynie stwierdził, że poszczególne czynności nie powinny zająć biegłemu więcej niż połowę wskazanego w karcie czasu pracy tj. łącznie 33 godziny, co sugeruje, że w przypadku każdej z 9 pozycji czas pracy biegłego należałoby skrócić o połowę. Niewątpliwie Sąd I instancji jest kompetentny do badania prawidłowości przedstawionego przez biegłego sprawozdania z wykonania koniecznych do wydania opinii czynności, przy czym ta kompetencja nie jest arbitralna, gdyż weryfikacja winna nastąpić w sytuacji, gdy ilość godzin wykazanych przez biegłego w jego karcie pracy stoi w jaskrawej sprzeczności z zasadami doświadczenia życiowego. Oceny tej Sąd dokonał w 5 akapicie swojego rozstrzygnięcia, przy czym wynika z niego, że Sąd zakwestionował jedynie czas wskazany przez biegłego w pozycji 1, 5, 8 karty pracy. Sąd nie odniósł się szczegółowo do każdej z tych pozycji.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że opinia jest obszerna i wielowariantowa, zgodnie ze zleceniem Sądu oraz pytaniami sformułowanymi przez powoda. Biegły dokonał wyliczeń kosztów naprawy w trzech wariantach, co pominął Sąd Rejonowy. Dalej w zażaleniu biegły w sposób bardzo racjonalny wskazuje, że wbrew twierdzeniom Sądu nie ma wielkiego bagażu doświadczeń w sporządzaniu opinii sądowych, gdyż od 2008 r. sporządził 19 opinii, co przeciętnie daje nieco ponad 3 opinii rocznie. Trudno więc przyjąć za słuszne twierdzenia Sądu, że jest to systematyczność pozwalająca na skrócenie czasu potrzebnego na przygotowanie opinii. Podobnie korzystanie z programu A. nie może wpływać na skrócenie czasu pracy o połowę. O trudności opinii wcale nie świadczy obszerność materiału dowodowego, czy typowość zdarzenia, lecz przede wszystkim wielowariantowość oceny narzucona zleceniem. Tylko marginalnie zauważyć należy, że biegły opinię złożył w dniu 05 września 2012 r., zaś postanowienie Sądu w przedmiocie rozpoznania jego wniosku o wynagrodzenie zostało wydane dopiero w dniu 09 maja 2013 r. (po 8 miesiącach).

W świetle powyższych uwag, Sąd Okręgowy nie zakwestionował złożonej przez biegłego karty pracy i zmienił zaskarżone postanowienie, przyznając biegłemu sądowemu wynagrodzenie za sporządzenie opinii we wnioskowanej wysokości, o czym orzeczono w sentencji na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.

(...)

(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. (...)